

de RAADSHEER

Een uitgave van de Vereniging Raadsherenbuurt, Leiden
30^e jaargang, nummer 3, oktober 2008

Reageren op de RAADSHEER	Zomerse activiteiten in onze buurt	'Leerwijzen': Pavlov en meer...	Woutertje Pieterse is jarig geweest
3	5-7	12	16

Van de redactie

Een Raadsheer die bol staat van leermomenten. Van de kleutergymles in het speellokaal tot het op middelbare leeftijd leren van een taal, van kinderpostzegels tot ezelsbruggetjes. Verhalen en foto's.

Eén belangrijke les valt zeker te trekken: voor het leren van nieuwe dingen ben je nooit te jong en nooit te oud. Leren, dat doe je een leven lang.

Verder in dit nummer weer nieuws over voorbije en komende buurtactiviteiten, lekkere hutspot, een wel heel bijzonder zoekplaatje, nieuwe bewoners aan het woord en het OPA-ophaalschema. Door omstandigheden dit keer helaas geen column.

Thema van het volgende nummer: 'Licht'

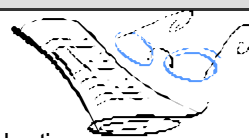
Voor het decembernummer hopen we op spontane bijdragen. Wie heeft er niet een verhaal te vertellen over licht? Licht – en het ontbreken daarvan. Zonnewende, spaarlampen, donkere nachten of juist maanverlicht, vuur, de ouderwetse doka, weerlicht, het zonnetje in huis. En natuurlijk kerstlampjes, kaarsen, vuurwerk... Laat de donkere avonden van het najaar je tot inspiratie zijn!

➤ *Kopijdatum 30 november*

INHOUD

REDACTIONEEL

- 3 Reageren op de RAADSHEER: graag**
Maar niet anoniem! – Oproep van de redactie
- 3 Bedankt Els!** – Een trouw redactielid neemt afscheid

VAN HET BESTUUR

- 4 Beste buurtbewoners** – Wat kenmerkt de Raadsherenbuurt?

BUURTNIUWS

- 5 Buurtenkoor 'De RAADSVOGELS' samen met 'Puic' in de Leidse Hout** – Geslaagd zomers concert
- 6 Raadsherenloop, buurtbarbecue en openluchtvoorstelling** – Activiteiten aan het einde van de zomer
- 8 Atelierroute Oegstgeest ook langs Van Oldenbarneveltstraat** – Kunst in de Raadsherenbuurt en omgeving
- 8 Een markante plek in onze buurt kreeg een ander aanzien...** – (On)herkenbaar?
- 9 Raadsherenbuurt gegroeid?!** – Het dak op...
- 9 Gouden Stamper** – De lekkerste hutspot in de Fagelstraat
- 10 OPA - Oud Papier Actie** – Houd het a.u.b. netjes
- 10 Sint Maarten:** – Zet u lichtjes voor de ramen op 11 november?

THEMA: LEREN

- 11 Voor het eerst naar school** – Gesprek met Marnix van Dam
- 11 Ezelsbruggetjes** – Trucjes om te onthouden
- 12 Pavlov en meer...** – ,onder andere over leerstijlen
- 14 Leren is cirkels trekken tot ze bijna rond zijn** – Levenslang grenzeloos nieuwsgierig
- 15 Groep 8** – Een afscheidsjaar
- 15 Leren over opvoeden** – Een (bijna) 'hooggeleerde vrouwe'
- 16 20 jaar Woutertje Pieterse** – Ontstaansgeschiedenis
- 17 Hieronymus van Alphen** – Nu eens geen 'Jantje zag eens pruimen hangen (...)'
- 18 ...geleerde dames en heren** – Aspecten van de titulatuur
- 19 Kinderpostzegelactie 2008** – Laat kinderen leren

BUURTGENOTEN

- 20 Ketting-interview** – met Anne S. in de V Oldenbarneveltstraat
- 21 Familieberichten** – Nieuwe bewoners in de Fagelstraat
- 22 Ik zie, ik zie...** – Wie is wie?
- 22 Uw favoriete vrijwilliger in het zonnetje** – Nogmaals, wie krijgt de Leidse Co Verhoogprijs?

COLOFON

- 23 »De RAADSHEER«** – Redactie / Bestuur / Website / Minibuurtgids

Reageren op de RAADSHEER: graag *Maar niet anoniem!*

Bericht van de redactie van de Raadsheer

Een recente gebeurtenis heeft ons onaangenaam getroffen. Een artikel van een buurtgenoot in het vorige nummer riep een zeer negatieve, in het persoonlijke getrokken en anonieme reactie op, buiten de redactie om rechtstreeks in de brievenbus van de schrijver.

De redactie van de Raadsheer is op diverse momenten in het jaar actief om u te informeren over wat er in de buurt speelt, waarmee buurtgenoten bezig zijn en vooral ook om u hierover zelf te laten vertellen. We proberen daarbij bewoners van alle straten in de buurt aan het woord te laten. Dat valt niet altijd mee. We kennen veel mensen, maar niet iedereen. Een potentiële schrijver porren om zijn of haar verhaal te doen, en navragen als het beloofde stukje er niet op tijd is: meestal lukt het, soms ook niet. It is all in the game.

De redactie waardeert het zeer dat u in het algemeen positief reageert en dat u, op verzoek en soms zelfs ook ongevraagd, een artikel levert. Het zijn leuke stukjes, met ontboezemingen en ervaringen die u met buurtgenoten wilt delen.

Als u als lezer kritisch op een artikel wilt reageren, dan stelt de redactie ook dat op prijs. Verschil van visie en inzicht is natuurlijk zeer wel mogelijk en dan is discussie uitstekend en vaak juist inspirerend. Zo leren buurtgenoten elkaar kennen en vinden. En dat is precies ons doel!

Wie een bijdrage levert, doet dit in het belang van de Raadsheerbuurt. Als u zich aan een artikel heeft geërgerd: maak van uw hart geen moordkuil, laat het de auteur en/of de redactie weten. De redactie is het niet altijd inhoudelijk eens met alle artikelen, maar is wel verantwoordelijk voor wat er wordt geplaatst. Als u wilt reageren: bel ons, schrijf of mail. Maar nooit anoniem, altijd met naam en adres. Dan kunnen we er gewoon over praten, en misschien wederzijds het één en ander toelichten. En als we vinden dat uw negatieve kwalificatie hout snijdt, dan kunnen we daarmee in het vervolg rekening proberen te houden.

Bedankt Els!

Betrokkenheid bij de buurt, gezelligheid in onze redactievergaderingen en creativiteit, veel creativiteit: in het bedenken van thema's, in het oplossen van praktische tegenslagen, in het schrijven van stukjes, en de laatste jaren ook: in het googelen. En verder bij de eindredactie, die je ook een aantal jaren deed, goed in het opporren van mensen, het verzamelen en 'plakken' van alle bijdragen, het halen van deadlines en het contact met de drukker. Els, eigenlijk ben je onmisbaar in de redactie van de Raadsheer!

Toch is dit de laatste Raadsheer waarin Els Roelofs in het colofon staat vermeld als redactielid. Want ze stopt ermee. Tijd voor andere dingen, zegt ze. Tja. We zullen haar zeer missen, maar we kunnen haar ook geen ongelijk geven, na al die jaren. Het eerste colofon dat haar naam vermeldt, is dat van januari 2001.

Els, bedankt voor 8 jaar vrolijke, zorgvuldige en betrouwbare inzet!

De redactie

Beste buurtbewoners,

De Raadsherenbuurt: je raakt er niet over uitgeschreven. Dat blijkt wel weer uit deze buurtkrant. In wat voor buurt wonen we eigenlijk? Volgens makelaars een 'gewilde' buurt. Wat maakt een buurt gewild? Wat wil je van een buurt? Wat typeert onze buurt en de buurtbewoners? Leuke vragen om over na te denken.

Ik lees nu een geestig boek over de Engelsen: *Watching the English*, waarin een Engelse cultureel antropoloog haar eigen landgenoten probeert te typeren. Ze heeft jarenlang in haar eigen land participerend onderzoek gedaan. Welke pubpraat is er? Wat kenmerkt de Engelse humor? Hoe reageren Engelsen als je voordringt in de rij?

Dat lijkt me een heel mooi afstudeerproject: *Watching the Raadsherenbuurt* – echt iets voor een student culturele antropologie van de faculteit Sociale Wetenschappen van de Leidse universiteit hier vlakbij aan de Wassenaarseweg. Die kan deze mooie buurt eens analyseren: Wat kenmerkt de Raadsherenbuurt? Hoe gaan buurtgenoten met elkaar om? Hoe richten ze hun huis in en wat zegt dat over ze? Waarover praten ze tijdens buurtborrels? Wie zijn er actief in de buurt en waarom? Wie heeft zich aangemeld voor de buurtmail? *) Hoeveel buurtgenoten kent men van naam of van gezicht? Waarover gaan de burenrudies? Welke vriendschappen en netwerken zijn er in de buurt? Welke rol speelt de buurtvereniging?

De buurtkrant is dan natuurlijk belangrijk bronnenmateriaal voor deze student, net als de website www.raadsherenbuurt.nl. Ook moet hij of zij een jaar lang aanschuiven bij alle buurtactiviteiten. Er zijn er genoeg! De zomer werd weer vrolijk afgesloten met de Raadsherenloop (elders in deze buurtkrant staat een verslag) en de buurtbarbecue. Als ik dit tik, gaan de oproepen voor de hutspotmaaltijd al weer bijna de deur uit, als u dit leest heeft u hopelijk meegesmuld en weet u wie dit jaar de Gouden Stamper heeft gewonnen met de lekkerste hutspot.

De cultureel antropoloog kan ook Funda als bron raadplegen. Uit de buurtomschrijving daar (geleverd door een Direct Marketingbedrijf) blijkt dat wij Raadsherenbuurters een gemiddelde gezinsgrootte hebben van 2,35. En dat dit onze lifestyle-typen zijn: exclusieve shoppers, religieus bewusten en culturele genietters. Zou dat soms gebaseerd zijn op de Kempenaerstraat, de Pauluskerk en het Openluchttheater in de Leidse Hout? Hoe weet dat bureau dat eigenlijk allemaal? Ze weten ook dat we vooral in Opel, Peugeot en Volkswagen rijden en qua sporten houden van wandelen, fietsen, fitness en tennis. Een paar hypothesen om te toetsen voor de cultureel antropoloog!

Namens het bestuur van de buurtvereniging,

Minke Holleman

*) Ontvangt u al buurtmail? *Buurtmail is dé manier om als buurtgenoot snel op de hoogte te zijn van buurtnieuws (evenementen, berichten van de gemeente over deze buurt, aanbod en vraag van buurtgenoten). Meldt u aan door een mailtje te sturen naar webmaster-raadsherenbuurt@live.nl*

Buurtenkoor 'De Raadsvogels' samen met 'Puic' in de Leidse Hout

Rianne Boonstra, Fagelstraat 18

Tijdens het zomerconcert op zaterdag 28 juni 2008 gaf het buurtenkoor 'De Raadsvogels' een concert in de Leidse Hout, in de muziektent bij het Theehuis. Samen met Puic zongen de Raadsvogels met vrolijke en weemoedige liederen van alle tijden uit allerlei landen de sterren van de muziektent. Deze samenwerking bleek een gouden greep. Zowel het publiek als de deelnemers beleefden een concert waar het plezier vanaf spatte.

Plezier voorop!

De 'Raadsvogels' zijn in 2005 ontstaan als gelegenheidskoor, bij het 80-jarig jubileum van de Raadsherenbuurt. Het koor telt nu ook al leden uit de Vogelwijk en aangrenzende Oegstgeester wijken. Een keer in de twee weken zingen de leden op vrijdagavond en alle koorleden kijken uit naar deze avonden. Na een week hard werken geeft een avond zingen ontspanning en grote voldoening. Zoals een koorlid het zegt: 'ik word er iedere keer weer vrolijk van en ik ga nog vooruit ook'. Die vooruitgang komt ook door de jonge en enthousiaste dirigent Arnold van Rheenen. Hij weet met grotendeels ongeoeffende stemmen te bereiken dat het koor een optreden in het openbaar vol vertrouwen tegemoet ziet.

Puic

Puic (Pro Uni in Cantate) is in 1987 ontstaan toen een aantal mensen elkaar na hun (geschiedenis)studie wilde blijven ontmoeten. Ze hielden van zingen en zo vormden zij een koor. Sommigen van het eerste uur zijn er nog steeds bij, anderen zijn er later bijgekomen.

Concert van 'De Raadsvogels' samen met Puic

Bij het feest in 2007, na de restauratie van De Leidse Hout, trad ons buurtenkoor voor de eerste maal op in het Openluchttheater. Dit jaar gaf 'De Raadsvogels' samen met het Leidse koor Puic een concert in de muziektent bij het Theehuis.

Voor buurtgenoten die dit concert hebben gemist: in het programma maakten we een reis door de tijd van de middeleeuwen tot nu, en door vele landen en continenten. Van een traditioneel middeleeuws Spaans lied tot het vrolijke Rosmarin van Johannes Brahms. Van het heftige Engelse 'As torrents in summer' tot het lieflijke Indiaanse 'Evening rise'. Natuurlijk ontbraken het enige echte Raadsherenlied van de hand van Gerard Schelvis en de Raadsheren-canon van Johanniek van der Molen niet bij dit optreden. Na het weerklinken van de laatste tonen werd op het terras van het Theehuis verder genoten van de zonnige middag.

Mannen

Wie het leuk vindt om mee te zingen met enthousiaste buurtzangeressen, kom vooral eens meezingen of luisteren in de o.b.s. Woutertje Pieterse, op de vrijdagavonden van de even weken. We zijn vooral op zoek naar MANNENSTEMMEN.

Foto's: Ernst de Bruijn (Van Oldenbarneveltstraat).
Informatie bij Rianne Boonstra, telefoon 515 7135
of e-mail: rianniek@yahoo.com

Raadsherenloop, buurtbarbecue en openluchtvoorstelling

Minke Holleman

Terugblik op een zomers weekend

Er zijn van die momenten die de overgang naar een nieuw seizoen inluiden. De buurtvereniging organiseert al vele jaren in het laatste weekend van augustus, aan het eind van de zomervakantie, de Raadsherenloop en de buurtbarbecue. En de theatercommissie neemt het kindertheater in de Leidse Hout voor haar rekening. Een mooie afsluiting van de hoogzomer, waarbij we altijd hopen op nog een mooie nazomer...

Raadsherenloop

Om 16 uur op zaterdag 30 augustus deden er z'n 40 deelnemers mee aan de 18de Raadsherenloop: 2,5 km voor de jeugd en 5 km voor de volwassenen. En daarna nog een dik dozijn kleuters bij de kleuterloop de straat op en neer.

De snelste was de veteraan Ad Littel uit de Van Oldenbarneveltstraat met een tijd van 23.23 op de klok. (Die klok wordt trouwens gratis beschikbaar gesteld door Bakker Sport uit de Winkelhof in Leiderdorp, waarvoor hulde). Gefeliciteerd voor Ad! En voor alle winnaars en alle sportieve deelnemers!

De winnaars (met hun tijden) waren - van jong naar oud:

Kleuters:

- 1) Tibbe v.d. Bos

Meisjes 6-12 jaar:

1) Marieke Theeuwes	14.05
2) Puck van Eyk,
en Jeanette Theeuwes	14.20
3) Simone Slootbeek	14.56

Jongens 6-12 jaar:

1) Marnix van Hemert	12.22
2) Jelle Huvers	12.52
3) Jona Duurland	12.56

Veteranen:

1) Ad Littel	23.23
2) Niels Blokker	24.38
3) Frans Vos	25.47

Dames:

1) Els Roelofs	27.24
2) Janneke van Etten	33.23
3) Lilian Snijders	34.56

Heren:

1) Nico van Hemert	24.04
2) Ritsaert Mulderije	24.49
3) Pieter van Delden	24.58

Meer foto's op de buurtwebsite:

www.raadsheerbuurt.nl

Zomerbarbecue

Men neme: 2 barbecues, 15 stokbroden, 3 liter pindasaus, 25 flessen wijn. Vermeng dit met 60 buurtbewoners, zorg dat die hun eigen vlees en klapstoelen en wiebetafeltjes meenemen en vergeet niet wat zon toe te voegen. Zie hier het recept voor een geslaagde buurtbarbecue.

In aansluiting op de Raadsheerloop was het op zaterdag 30 augustus een gezellige boel in de Johan de Wittstraat. Buurtbewoners praatten bij over vakantieavonturen, keken vooruit naar het nieuwe schooljaar en bespraken wat er verder zo leeft in de buurt: verbouwingen, toekomstplannen, nieuwe bewoners & oude verhalen.

Openluchttheater

Op zondag 31 augustus werd het zomerse weekend afgesloten met de derde activiteit op rij: een geslaagde jeugdvoorstelling in het Openluchttheater van de Leidse Hout.

Foto's: Mirjam Jochemsen.

Atelierroute Oegstgeest, ook langs Van Oldenbarneveltstraat

Mirjam Jochemsen

In september exposeerde Fiep Lever, die kortgeleden vanuit de Raadsherenbuurt naar Oegstgeest verhuisde, in Galerie Instock. Tijdens de Atelierroute Oegstgeest op 20 en 21 september was bovendien werk van haar te zien aan de Rhijngeesterstraatweg.

De Atelierroute Oegstgeest gaf trouwens in verschillende opzichten gelegenheid om 'over grenzen' te kijken: ook onze Leidse Van Oldenbarneveltstraat was in de route opgenomen. Op nummer 41 was te zien wat onze buurtgenoten Irene Klinkenberg en Joke van der Meer voor moois maken.

Irene is grafisch vormgeefster van beroep. Fotografie is haar hobby, en het is duidelijk dat ze (professioneel) zicht heeft op kleuren, vormen en verhoudingen. Haar fotoserie 'In de achtertuin' bevat prachtige beelden van details in, inderdaad, haar achtertuin. Gefotografeerd in alle seizoenen. Sommige foto's duidelijk herkenbaar, andere met bijna abstracte uitvergrotingen. De 'boekenplankjes' in de vorm van een boek, die ze ontwierp samen met een collega, zetten de bezoeker grappig op het verkeerde been.

Joke Vermeer maakt totaal andere dingen. Haar creativiteit zoek veelzijdig een uitweg in schilderen en in linsneden, in kleur afgedrukt op krantenpapier. Grappig zijn de reliëfs, gemaakt van plastic speelgoedneushoorns, gespoten in felle kleuren. Heel anders is de Japans aandoende fijne schildering van vogels en takjes, die een soort van dessin vormen.

Erg leuk was ook de 'lezing' van Stephan Timmers. Levendig, enthousiast en aanschouwelijk vertelde hij het publiek hoe zijn informatieve strips tot stand komen. Stap voor stap voerde hij de bezoekers van het eerste idee in zijn ideeënschrift langs de eerste schetsen, de definitieve tekeningen en de computerbewerkingen en -inkleuring, tot zelfs in de drukkerij en de binderij.

Vergeten te gaan kijken, en toch nog nieuwsgierig? De strips van Stephan liggen in de winkel. Irene en Joke vinden het vast wel goed als u nog een keer aanbelt om alsnog een kijkje te nemen.

Een markante plek in onze buurt kreeg een ander aanzien...

Het huis en de tuin op de hoek van de Hoogerbeetsstraat en de Warmonderweg hebben een grondige transformatie ondergaan:

Raadsherenbuurt gegroeid?!

Janny van Nieuwkoop

Het ging zo snel, dat velen het niet zullen hebben gemerkt. Maar het was wel degelijk heel spectaculair, de uitbreiding van onze buurt! Een megahijskraan versperde enkele uren de Van Oldenbarneveltstraat.

Een complete Vlikobak werd eenvoudig opgehesen en de schoorsteen van nummer 25 verdween erin plus een aantal kuub hout en dakpannen. Daarvoor was er al een enorme vrachtwagen de straat ingereeden en daaruit kwam een meterslange kant en klare dakkapel tevoorschijn die langs het trottoir werd geparkeerd. Die werd behoedzaam vastgemaakt, langzaam van de grond getild en op de centimeter nauwkeurig voor het gat in het dak gemanoeuvreerd. Aan het eind van de middag was het alsof die uitbouw er altijd had gezeten. Een groeistuip, zou je kunnen zeggen.

Wat is het toch leuk om als 'pensionada' tijd en gelegenheid te hebben om dat vanaf de overkant allemaal nauwkeurig te volgen en vast te leggen!

Gouden Stamper

Mirjam Jochemsen

Er schoven weer heel wat buurtbewoners aan bij de 3 oktober-hutspotmaaltijd in de Fagelstraat. Veel nieuwe gezichten, alsmar groter wordende kinderen, gezellig tafelende én rondwandellende gasten en, natuurlijk: hutspot te kust en te keur. Geproefd en deskundig beoordeeld door de jury, bestaande uit Marjanne Bontje (de winnares van vorig jaar), Femke Kroes (juniorlid) en Alex Beek. De jury was unaniem van oordeel:

De Gouden Stamper is dit jaar voor Marjoke de Grijs, Van Oldenbarneveltstraat 22.

Marjoke woont pas een jaar in de Raadsherenbuurt en deed nu voor het eerst mee met 'de hutspot'. Om dan meteen de Gouden Stamper in de wacht te slepen – die hutspot moet wel heel erg lekker geweest zijn! Wie weet haar het geheim te ontfutselen?

Een eervolle vermelding was er voor de (vegetarische) hutspot van Systske Feenstra.

Volgend jaar nieuwe ronde, nieuwe kansen!

Enne, slecht weer? Welnee, een beetje winderig, maar droog. Tijdens het eten dan, want het opruimen van de kramen leverde de sjuwers wel een doorweekt pak op.

OPA - Oud Papier Actie

Regelmatig staat er een grote container in de Johan de Wittstraat, voor al uw oud papier.

De opbrengst gaat naar een goed doel, dat we jaarlijks samen bepalen tijdens de algemene ledenvergadering van de buurtvereniging

De container staat er elke eerste week van de maand, van dinsdag tot vrijdag.

Dat betekent dat u er uw papier weer kwijt kunt op de volgende data:

Container plaatsing	Container ophaaldag
7 oktober	10 oktober
4 november	7 november
2 december	5 december

Graag het papier een beetje achterin de container gooien

(dat is handiger voor degenen die na u komen)

en de deur weer sluiten

(tegen pissende katten en wegwaaiend papier).

Dank!

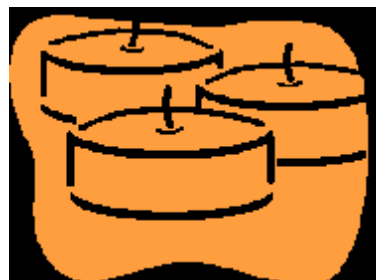

Sint Maarten: lichtjes voor de ramen

Dinsdag 11 november lopen de kinderen weer zingend met hun lichtjes door de straten. Als u ze voor hun gezang en hun mooie lampion wilt belonen met een snoepje, zet u dan een lichtje voor uw raam. Dan weten ze dat ze aan mogen bellen...

Houd voor meer informatie uw brievenbus en/of de website in de gaten

(www.raadsherenbuurt.nl)

Voor het eerst naar school

Marnix van Dam (Johan de Wittstraat 32) is vier jaar en in september ging hij voor het eerst naar school. We stelden hem een paar vragen.

? Marnix, hoe heet jouw school?

☺ *De Leidse Houtschool.*

? Bij welke juffen zit je in de klas?

☺ *Ik zit bij juf Miek en juf Marion in de klas.*

? Wat vind je het leukst op school?

☺ *Ik vind gymnastieken en de poppenkamer het allerleukst.*

? Wat heb je al geleerd op school?

☺ *Rondjes lopen als juf Marion aan het trommelen was en als ze stopte moesten wij ook stoppen.*

? Weet je al wat je later wil worden?

☺ *Ik wil later een Bliksem Mcqueen worden.*

? Wie wonen er nog meer bij jou?

☺ *Mijn zusje heet Elisa, mijn papa Maiko en mijn mama Annemarie Koot.*

Dankjewel Marnix!

Ezelsbruggetjes

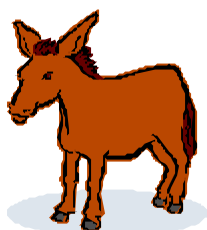
“Ezels kennen geen hoogtevrees. Om snel door de bergen te reizen kun je een plank over een ravijn leggen en het beestje eroverheen laten lopen. Een ezelsbrug is dus de kortere weg naar een bestemming.”

Bron: www.ezelsbruggetje.nl

Er zijn van die dingen die maar niet willen beklijven. Daar zijn ezelsbruggetjes onmisbaar voor. Wie kent niet 't fokschaap of 't kofschip?

Andere ezelsbruggetjes vind u op de pagina's 13, 18-19 & 21

De sites www.ezelsbrug.nl en www.ezelsbruggetje.nl geven er nog veel meer, per vakgebied wel tientallen.

Pavlov en meer...

Els Roelofs

Ken je dat? Pak in de keuken hoorbaar een zak chips uit de kast en in de huiskamer loopt het water de kinderen in de mond.

Ivan Pavlov deed proeven met honden om hun spijsvertering te onderzoeken. Daarbij bleek dat, na een poos, de bel die voorafgaande aan het voeren werd geluid al genoeg was om de honden te laten kwijlen. De Pavlov reactie. Ofwel: klassieke conditionering. Het is een vorm van leren. Volgens sommige (behavioristische) psychologen vormt dit de basis van alle menselijke en dierlijke leerprocessen.

Wat is leren? Een definitie is: het proces, de ervaring of de belevenis om kennis, vaardigheden of normen en waarden te vergaren.

Met leren gebeurt er iets in de hersenen, in de circuits die gebruikt worden bij het waarnemen, bewegen, denken en plannen van ons gedrag. Verbindingen worden versterkt of nieuw aangelegd.

Globaal zijn er vier vormen van leren:

- perceptueel leren: via de zintuigen door het waarnemen, herkennen en ordenen. Gebaseerd op patroonherkenning. Zo herken je bijvoorbeeld gezichten.
- motorisch leren: aanleren van vaardigheden; denk aan lopen, fietsen, pianospelen enz.
- associatief leren: een bepaalde prikkel geeft een bepaalde reactie, een bepaald gedrag. Dit is conditionering: Pavlov.
- relationeel leren: de meest complexe vorm van leren: het begrijpen van relaties of samenhang.

Leerprocessen hebben grote invloed op de manier waarop mensen denken, voelen, waarnemen en zich gedragen.

Leren gebeurt deels bewust, deels onbewust. Het bewuste leren gaat gepaard met de vorming van nieuwe verbindingen in de hersenen, terwijl het onbewuste leren bestaande verbindingen in de hersenen versterkt. Het oefenen (dus herhaald uitvoeren) van bepaalde cognitieve vaardigheden zoals rekenen, taal, geheugen en motorische handelingen resulteert in een snellere en efficiëntere uitvoering daarvan, meer automatisch, dus met minder mentale inspanning.

Iets heel speciaals is het taal-leren. Kinderen kunnen dit schijnbaar moeiteloos en snel. Terwijl juist in de kinderjaren de vorming van verbindingen in de hersenen in volle gang is, en je zou denken dat dit juist extra veel mentale inspanning vergt. Sommige onderzoekers denken daarom ook dat een soort taalinstinct een rol speelt.

Op oudere leeftijd gaat het leren niet meer zo gemakkelijk, leerprocessen lopen dan minder snel en efficiënt. Toch ben je nooit te oud om te leren. Je leert een leven lang.

Al doende leert men?

Je kan op heel veel manieren naar leren kijken. Iedereen leert ook op zijn of haar eigen manier.

Zet tien mensen bij elkaar met een bouw pakket van een kastje, of een nieuw apparaat wat ze aan de gang moeten krijgen, en kijk wat er gebeurt! De één gaat direct aan de slag, zonder een letter te lezen, een ander leest uitvoerig de gebruiksaanwijzing van voor tot achter en terug. De volgende bladert die eens door, begint en pakt 'm er af en toe bij, en weer een ander kijkt bij z'n buurman hoe die het nou doet of vraagt een ander om hulp. Dat heeft te maken met je leerstijl.

Grofweg heb je 4 leerstijlen: die van de

- ✓ activist: de doener houdt van uitdaging en nieuwe ervaringen, gaat meteen aan de slag;
- ✓ observant: hij neemt de tijd om na te denken en vanuit verschillende gezichtspunten te kijken. Analyseren is het belangrijkste, een definitieve beslissing schuift hij lang

voor zich uit. Treedt niet op de voorgrond, kijkt graag toe;

- ✓ **theoreticus**; denkt volgens de logica, analytisch en strevend naar zekerheid. Denkt stap voor stap door, rationeel. Kan moeilijker omgaan met subjectiviteit of onzekerheid.
- ✓ **pragmaticus**; probeert ideeën en technieken in de praktijk uit, houdt van praktische oplossingen. "Als het werkt is het goed". Houdt van opschieten.

Het is niet zo dat iemand alleen maar één leerstijl heeft. Meestal is het een mix die afhangt van iemands persoonlijkheid en de situatie waarin je er aanspraak op doet. Bij een gevaarlijke situatie zal je sneller je activistische leerstijl aanspreken bijvoorbeeld. Wel hebben mensen een voorkeursstijl.

Je kan dit ook bewust gebruiken in het leren, namelijk door te doen, de resultaten hiervan te observeren, hierover (logisch) na te denken en de volgende stap te plannen, waarbij je weer iets gaat doen, waarvan je de resultaten ... enz. Dit heet de leercirkel (model van Kolb). Je kan er alle vier de stijlen in herkennen.

Ook een leuke: we leren....

- 10 % van wat we lezen
- 20% van wat wij horen
- 30% van wat wij zien
- 50% van wat wij zien en horen
- 70% van waar we over gediscussieerd hebben met anderen
- 80% van wat we persoonlijk ervaren hebben
- 95% van wat wij uitleggen aan anderen

Bron: D. Sousa

Dus de leraar voor de klas leert het meest van iedereen. De beste manier om iets te leren is door het een ander uit te leggen.

Er zijn nog veel meer manieren om naar het leren te kijken. In het management werkt men weer met andere begrippen als het gaat over kennisoverdracht.

Maar genoeg nu, al is er nog genoeg te leren... Of toch?

Nog eentje om het af te leren

Ook een lastige: afleren.

Een gewoonte of gedachte die ingeslepen is vervangen door een nieuwe gewoonte of gedachte. Denk bijvoorbeeld aan een verkeerde houding waardoor je telkens rugpijn hebt, en die je bij de Mensendieck- of Cesartherapeut kan leren veranderen. Als je het bovenstaande over al die hersenverbindingen leest, snap je dat er een nieuwe route gevormd moeten worden, of sterker gemaakt, terwijl de onbewuste neiging is steeds de oude route in te gaan. Motorisch leren.

Of als je vlieg angst hebt, of een andere fobie: dit hangt samen met gedachten (cognities). Al is het niet eenvoudig, die kan je afleren.

En afleren kan je leren.

Hier kan je ook op een andere manier naar kijken. Op internet vond ik een stukje van een hoogleraar filosofie te Leuven, Patricia de Martelaere:

"Bijna tot op ons sterfbed moeten we bereid zijn ons bij te scholen. Het lijkt wel of we leven om te leren, in plaats van leren om te leven. 'Ben je in staat niets te weten?' luidt de grote uitdaging van de *Dao De Jing*. De taoïstische wijze wordt beschreven als iemand die alles heeft afgeleerd en die, door langdurig 'zitten en vergeten' is teruggekeerd tot het 'ongehouwen blok' van de oorspronkelijke natuur. Kunnen wij daar iets mee aanvangen?"

Bronnen: Diverse literatuur (o.a. Wikipedia en Readers docentenvaardigheden)

Meneer van Dalen wacht op antwoord

Volgorde van rekenkundige bewerkingen:

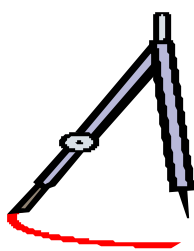
machtsverheffen,
vermenigvuldigen,
delen,
worteltrekken,
optellen,
aftrekken

Leren is cirkels trekken tot ze bijna rond zijn

Ewald Zimmerman, Johan de Wittstraat 49

Voor mij is leren zoets als het trekken van een cirkel en het later weer sluiten van die cirkel. Ik vind leren leuk en steeds weer opnieuw trek ik cirkels tot ze bijna rond zijn.

En zo'n cirkel hoeft niet meteen gesloten te worden. Er zijn cirkels die ik misschien wel al zestig jaar geleden ben begonnen en die ik pas 20 jaar daarna heb afgerond. Koken bijvoorbeeld. Ik speelde als kind vaak buiten (ik ben in Indonesië geboren) in de buurt van de keuken, eigenlijk in de buurt van mijn moeder. Mijn moeder was belangrijk maar de keuken was ook belangrijk. Vanwege de geluiden, als mijn moeder aan het koken was, de geuren en de smaken. En later, toen ik besloten had 'ik wil leren koken', heb ik leren koken door, steeds als ik iets gemaakt had, er pas tevreden mee te zijn als de geuren en smaken overeenkwamen met de geuren en smaken die ik in mijn herinnering bewaard had. Daarop kon ik weer voortbouwen en verder leren en nieuwe dingen uitproberen en de cirkel steeds groter maken door ook anderen erin betrekken. Bijvoorbeeld door, op weer een ander moment in mijn leven, een groep vrouwen in een dorp in Zuid Senegal anders te leren koken met ingrediënten uit hun eigen omgeving. Anders leren koken, want ze konden al koken, maar ik wilde hen ook leren hun eigen kookcirkels verder uit te breiden, en zij leerden mij weer verder te gaan met mijn eigen cirkel van leren koken.

genoeg want in een arm dorp kun je geen cirkels maken: het leven is daar statisch en lineair en van een rechte lijn kun je niet altijd cirkels maken om weer verder te komen.

Wat ik wel steeds gedaan heb bij het trekken van mijn leercirkels is: uitgaan van wat ik zelf wilde. Het is als ronddwalen in jezelf en steeds allerlei zijweggetjes inslaan en allerlei mogelijkheden van jezelf, die je daar vindt, oprapen. Ik vind het belangrijk om te blijven onderzoeken wat mijn mogelijkheden zijn, wat ik allemaal in me heb, en dat verder te ontwikkelen en te gebruiken. Daarvoor is wel wat zelfvertrouwen, eigenwijsheid en eigenzinnigheid nodig en vooral nieuwsgierigheid. Nieuwsgierigheid naar nieuwe kennis en nieuwe ervaringen en nieuwe manieren om dat te gebruiken binnen of buiten het gareel van de maatschappij waarbinnen je je op dat moment bevindt of wilt bevinden.

Poëzie zonder grenzen

Zo begon ik van gedichten te houden, ze te lezen en later ook zelf te schrijven toen ik van de middelbare school afkwam. Al lange tijd las ik vertaalde Chinese poëzie en ik dacht op een gegeven moment, 'ik wil die gedichten in de oorspronkelijke taal lezen'. Toen ben ik hier in Leiden Chinees gaan studeren tot het moment dat ik de taal zo beheerste dat ik het ook kon. Daarna heb ik dat weggetje weer verlaten en nu, heel veel jaren later, kruis ik het toch weer, want ik lees en schrijf nog steeds gedichten, maar nu in het Indonesisch. Want twee jaar geleden, na mijn lichtelijk vervroegd uittreden als docent kunstzinnige vorming, ben ik als voltijds student, weer hier in Leiden, begonnen aan de studie Talen en culturen van Zuidoost Azië en Oceanië. Het afgelopen semester, toen ik tijdelijk in Yogyakarta woonde en daar aan de universiteit mijn studie Indonesisch kon verdiepen, kwam ik Mansur tegen, een Buginees die net als ik het Buginese scheppingsverhaal, 'La Galigo', mooi vond. Hij droeg mij fragmenten voor in zijn eigen Buginese taal die ik in Leiden slechts in vertaling kende. En weer begon zich een cirkel te sluiten, aan de andere kant van de wereld, die vol was van de geuren en smaken die ik nu ook zelf tijdens het koken kon oproepen. En als ik daar met Hui Li, een Chi-

Kansen krijgen, kansen zoeken

Zo simpel is leren eigenlijk. Wat natuurlijk niet waar is, want het is maar net waar je geboren bent, onder wat voor omstandigheden je geboren bent, wat jouw eigen mogelijkheden zijn en welke mogelijkheden je geboden worden. Amadou, een vriend uit datzelfde arme dorp, was op z'n twaalfde met zijn broertje naar de hoofdstad gegaan om te leren leven, maar was na een paar jaar teruggegaan naar zijn dorp. De hoofdstad Dakar had hem niet de kans gegeven om iets te leren, zodat hij alleen maar bezig was met overleven.

Hij kon wel lekkere thee zetten en Frans spreken en met zijn vrienden muziek maken, maar dat is niet

nese medestudente, kletste over de geuren en kleuren van het eten in Sze Chuan, sloegen we soms ook het zijweggetje naar Tibet in, naast haar provincie gelegen, waar al eeuwen lang etnische Chinezen wonen. Dat die door de Dalai Lama en de Chinese machthebbers tot een politiek issue zijn gemaakt belemmert het westerse politieke zicht op al die bergweggetjes, zonder dat de mensen daar het zelf als zodanig ervaren. Eigenlijk net als alle vogels die ook geen grenzen kennen, want zij vliegen overal heen, zoals die groene parkieten die vanuit de Leidse Hout over de Raadsheerenbuurt naar de Vogelwijk vliegen en vice versa.

Nooit te oud

Leren is niet alleen steeds weer zijweggetjes inslaan, maar ook van bovenaf kijken en de ruimte in jezelf groter maken. En de vraag die je altijd gesteld wordt als je weer iets nieuws gaat leren als je ouder bent (dat wilde het redactielid van de Raadsheer misschien wel weten toen hij mij vroeg iets over leren te vertellen): "Is jouw geheugen niet achteruit gegaan?" is eigenlijk heel relatief. Want als je ouder bent heb je daar zaken voor in de plaats gekregen, onder andere veel meer overzicht. Je perspectief verandert en waar liggen de grenzen dan? Leren is echt leuk.

Groep 8

Nenya Jochemsen, Fagelstraat 51

Ik zit nu alweer een week op school. Echt leuk om iedereen van school dan weer te zien. Groep 7 en 8 zitten bij ons altijd in een combinatie klas. Voor de vakantie hebben we afscheid moeten nemen van de groep 8 toen. Nu zit ik in de klas met kinderen van een jaar jonger, met wat nu groep 7 is. Dat is wel heel anders, want groep 7 is gewend om alleen in de klas te zitten, en is vaak dus heel rumoerig. Verder is het op school ongeveer net als voor de vakantie.

Ik verwacht van dit jaar een rommelig, leuk en gezellig jaar. Vooral het tweede half jaar. Want dan komt de Cito-toets, en moet ik een nieuwe school gaan kiezen. Dat lijkt me heel erg spannend. Ook heb ik dit jaar natuurlijk de eindmusical. En ik moet afscheid nemen van alle kinderen en juffen en meesters – nou ja, we hebben maar één meester.

En dan na de zomervakantie... ga ik naar de middelbare school. Maar dat duurt nog wel even!!!

Leren over opvoeden

Els Roelofs

Pedagogiek: de leer van het opvoeden. De pedagogiek bestudeert de ontwikkeling van een kind tot aan zijn volwassenheid en de invloed van zijn opvoeders daarop. Het woord 'pedagogiek' is afgeleid van het Griekse woord 'paidagogia' wat letterlijk 'kinderleiding' betekent.

Pedagogiek bestudeert de manier waarop volwassenen (onderwijzers, ouders, opvoeders) jeugdigen grootbrengen. De opvoeding in de verschillende ontwikkelingsfasen van het kind, en de relatie tussen het kind en zijn omgeving: familieleden, school, vriendjes en vriendinnetjes, de omgeving, media, etc. Kinderen ontwikkelen zich in relatie met hun omgeving. Dit is een lang en ingewikkeld leerproces.

We vroegen aan een buurtgenote, pedagoge, of zij ons er iets meer over kon vertellen. Om zeer begrijpelijke redenen kwam dat nu niet gelegen. Binnenkort is haar officiële aanspreektitel 'hooggeleerde vrouw'.

En daarop was zij zich druk aan het voorbereiden. Als deze Raadsheer op uw deurmat belandt, heeft zij haar oratie (bijna) achter de rug. Marjan, gefeliciteerd!

20 jaar Woutertje Pieterse

**Maarten van der Plas, Hoogerbeetsstraat 5
met medewerking van Mieke Warnink en Maha van der Plas**

Ruim 23 jaar geleden gingen we met onze eerste dochter, Maaïke, twee maanden oud, op kraambezoek bij onze burens. Daar was net een zontje, Simon, geboren, derde kind.

Gezellig, tot de vraag op tafel kwam of we al hadden nagedacht over een basisschool voor Maaïke. Nee? Nou dat moesten we dan maar snel doen want de scholen in Oegstgeest hadden net besloten dat ze vol waren en geen Leidse kinderen meer toelieten. De Leidse Houtschool was voor veel mensen uit onze buurt geen optie omdat die toen een streng gereformeerd bestuur en dito signatuur had. Ik moest dus aan de slag om met andere bezorgde ouders uit Raadsherenbuurt, Vogelwijk en Boerhavelaan en omgeving een school op te richten.

Duidelijk was dat er geen enkele ambitie was om een bijzondere school op te richten en daarmee als ouders een zware bestuurlijke verantwoordelijkheid op ons te nemen. We gingen met zijn allen voor een openbare basisschool. Het moest een gewone buurtschool worden, dat wil zeggen passend bij onze buurten maar zonder een speciale onderwijsmethode zoals Montessori of Jenaplan.

De gemeente moest als eerste overtuigd worden van de kansen van dit initiatief van onderop.

Zij had geconcludeerd dat onze buurten zeer christelijk waren en nog niet blootgesteld aan de ontzuiling. Zij hadden aangenomen dat alle kinderen van de Leidse Houtschool uit onze buurten kwamen. In de gemeentelijke cijfers was niet meegenomen dat er veel kinderen van buiten Leiden op de Leidse Houtschool zaten en veel kinderen vanuit onze wijken op de Oegstgeestse scholen. De gemeente begon na opheldering van dit "historische gegeven" snel enthousiast te worden. De oprichting van een openbare school kon worden "afgedwongen" met handtekeningen van ouders die de intentie uitspraken om hun kinderen op de nieuw op te richten basisschool te plaatsen. We hebben net voldoende handtekeningen kunnen verzamelen.

Vanuit de Leidse Houtschool werden de ontwikkelingen begrijpelijkerwijs met grote zorg gevolgd. Het voortbestaan van deze al krimpende school stond op het spel. Bij Provincie en bij de Kroon werden vergeefs bezwaarschriften ingediend. Die werden afgewezen. Gelukkig is de Leidse Houtschool na toetreden tot Prot. Chr. Schoolvereniging

Leiden blijven bestaan en weer flink gegroeid. Concurrentie pakt vaak beter uit dan een monopolie!

Na de Mytylschool als eerste locatie werd de Prinses Marijke kleuterschool een tweede tijdelijke locatie. Maaïke was daar de 99^e leerling, Simon denk ik de 101^e. De nieuwbouw van Woutertje Pieterse kwam, opnieuw na veel verzet, gereed en de Prinses Marijke school werd Krullevaar. Woutertje Pieterse is inmiddels al ver uit zijn jasje gegroeid en moet opnieuw uitbreiden. Mijn jongste dochter Maha heeft Woutertje Pieterse alweer 8 jaar geleden verlaten. Dus ik kan met enige afstand terugkijken. Nog steeds moeilijk trouwens want met veel ouders uit de oprichtersgroep deel ik de betrokkenheid bij de school. Wel kijken we met veel voldoening terug op de paar jaar dat we als buurtgenoten zo intensief en met zoveel resultaat samenwerkten.

Afgelopen voorjaar bestond de school 20 jaar. Tijd voor wat reflectie. Woutertje Pieterse is niet alleen een buurtschool geworden. Naast een groot aantal kinderen uit onze buurten werd het ook een goed aangeschreven 'witte' school die kinderen uit heel Leiden trekt. Dit verklaart dat de school twee keer zo groot geworden is als oorspronkelijk verwacht werd. Het werd in een aantal opzichten ook echt de school die bij onze wijk paste. We konden gelijk gebruik maken van de kans om als een van de eerste drie Leidse scholen een continuooster in te voeren. Voor de werkende echtparen een uitkomst. Ook de wat losse sfeer met het jonge enthousiaste team op de school paste wel bij ons. Het niveau van het onderwijs paste zich aan aan het hoge gemiddelde niveau van de kinderen uit onze buurten. Ik vond het heel fijn dat mijn kinderen met buurtgenootjes gewoon naar de buurtschool konden lopen. Na de start van Woutertje Pieterse als school met een professioneel lerarenteam moesten we als oprichters een stap terug doen en ons gewoon als ouder opstellen. Ik ben er schaakles gaan geven en voelde me op die wijze toch extra betrokken bij de school.

De betrokkenheid van de vaak deskundige ouders bij hun kind maakt het voor de leerkrachten soms toch wel zwaar. Het vele groen om de school vind ik nog steeds fijn om te zien en het speelveld wordt goed gebruikt. Mijn kinderen hebben het er prima gehad.

Hieronymus van Alphen de schrijver van de bekende regels: 'Jantje zag eens pruimen hangen (...)'

Met dank aan Janny van Nieuwkoop

Hieronymus van Alphen leefde van 1746 tot 1803. Hij was een echte rationalist die via zijn gedichtjes kinderen wilde opvoeden met redeneringen die eigenlijk volwassen denkbeelden inhielden. Ook in de vele illustraties van zijn dichtbundel 'Kleine gedigten voor kinderen' zie je dat kinderen aangekleed zijn als kleine volwassenen - precies de zienswijze zoals men die in de achttiende eeuw had.

Een voorbeeld van zijn kindergedichtjes (eerste strofe):

De kinderliefde

Mijn vader is mijn beste vriend.
Hij noemt mij steeds zijn lieve kind.
'k Ontzie hem, zonder bang te vreezen.
En ga ik hupp'lend aan zijn zij',
Ook dan vermaakt en leert hij mij;
Er kan geen beter vader wezen!

DE KINDERLIEFDE.

*En ga ik hupp'lend aan zijn zij',
Ook dan vermaakt en leert hij mij;*

Let ook eens op het plaatje bij deze gedichten: de kinderen worden er helemaal als volwassenen in zakformaat voorgesteld - net trouwens als in de gedichtjes. Ze moraliseren er lustig op los. Toch werden deze kindergedichten erg beroemd. Multatuli bijvoorbeeld heeft het er nog over in zijn roman Max Havelaar.

Van Alphen moet een sympathiek mens zijn geweest: hij weigerde een honorarium voor de gedrukte gedichten in ontvangst te nemen en zorgde ervoor dat de uitgave heel stevig was, zodat er in kinderrijke gezinnen lang uit gelezen kon worden. De meeste uitgevers van kinderboeken uit vroegere eeuwen maakten juist met opzet boeken die snel stuk gingen, zodat de verkoop gegarandeerd bleef.

Omdat de gedichtjes zo de kern raken van hoe de rationalist dacht over opvoeding, volgt hier nog een typerend voorbeeld (eerste strofe):

Het vrolijk leeren

Mijn speelen is leeren, mijn leeren is speelen,
En waarom zou mij dan het leeren verveelen?
Het lezen en schrijven verschaft mij vermaak.
Mijn hoepel, mijn priktol verruil ik voor boeken;
Ik wil in mijn prenten mijn tijdverdrijf zoeken,
't Is wijsheid, 't zijn deugden, naar welken ik haak.

HET VROLIJK LEREN.

Mijn hoepel, mijn priktol verruil ik voor boeken

Bron van gedichtjes en illustraties:

Hieronymus van Alphen,
Kleine gedigten voor kinderen (ed. P.J. Buijnsters).
Athenaeum - Polak & Van Gennep, Amsterdam 1998.

Dit boekje is digitaal te vinden op
www.dbnl.org/tekst/alph002klei01_01/

...geleerde dames en heren

Mirjam Jochemsen

Het gebruik van titels en titulatuur is niet meer zo vanzelfsprekend als vroeger. De jongere generatie vindt het in de meeste gevallen ouderwets en, als je titels voor je eigen naam zet, soms zelfs aanmatigend.

De Nederlandse Taalunie wijdt op haar site (www.taalunieversum.nl) een uitgebreide pagina aan 'Titulatuur in Nederland'. In bepaalde situaties en in bepaalde kringen is het gebruik nog steeds gewoon (en gewenst). Sommigen onder ons vinden bij de Taalunie vast en zeker vooral gesneden koek. Anderen komen er zelden of nooit mee aanraking en ervaren het als een ongemakkelijke beleefdheidsvorm. Hieronder een kleine greep uit wat de Taalunie ons vertelt.

Titulatuur is de wijze van aanschrijven (adressering en aanhef; in bepaalde gevallen ook de wijze van aanspreken) van personen waarop zij op grond van hun titel, predicaat, rang, maatschappelijke positie e.d. aanspraak kunnen maken. Een titel is de benaming waarop iemand op grond van zijn (adelijke) afkomst, opleiding of benoeming recht heeft

In verschillende kringen worden verschillende titels en titulatuur gebruikt. De Taalunie somt ze geordend op voor: vorstelijke, adellijke, ambtelijke, militaire, academische, kerkelijke en burgerlijke kringen. Dat in de academische wereld de aansprektitels de term 'geleerd' bevatten, ligt voor de hand.

Titulatuur	Titel
hooggeleerde	hoogleraar (professor)
weledelgeleerde	doctorandus, master of business administration (MBA)
weledelzeergeleerde	doctor

Verschillende beroepen en ambten mogen dan een behoorlijke geleerdheid vragen, getuige de bijbehorende titulatuur worden ze kennelijk vooral als 'streng' gezien:

Titulatuur	Titel
weledelgestreng	advocaat, ambtenaar in schaal 10 t/m 13, attaché, burgemeester (kleine gemeente), commissaris van politie (kleine gemeente), (vice-)consul, curator (gymnasium), eerste luitenant, griffier van Centrale Raad van Beroep en ambtenarengerecht, ingenieur (ir. en ing.), inspecteur (politie, belastingen, middelbaar onderwijs), (kandidaat-) notaris, kapitein (KL, KLu en KMar), luitenant ter zee der tweede en derde klasse, luitenant-kolonel, majoor, meester in de rechten, officier van politie, lid van Provinciale Staten, rector (middelbare school), schoolopziener

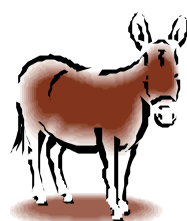
Ook aan de kerkelijke wereld is het gebruik van titulatuur niet vreemd. Mij viel het verschil op tussen de predikant en de pastoor. De laatste is wel eerbiedwaardig, maar heeft verder kennelijk beduidend minder verstand van zaken...

Titulatuur	Titel
weleerwaarde zeergeleerde	opperrabbin, predikant (dr.)
zeereerwaarde	pastoor, rector (seminarie)

TV-TAS:

De vijf Waddeneilanden: Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland, Schiermonnikoog.

knap:

kathode = negatief,
anode = positief.

Kinderpostzegelactie 2008

Laat kinderen leren...

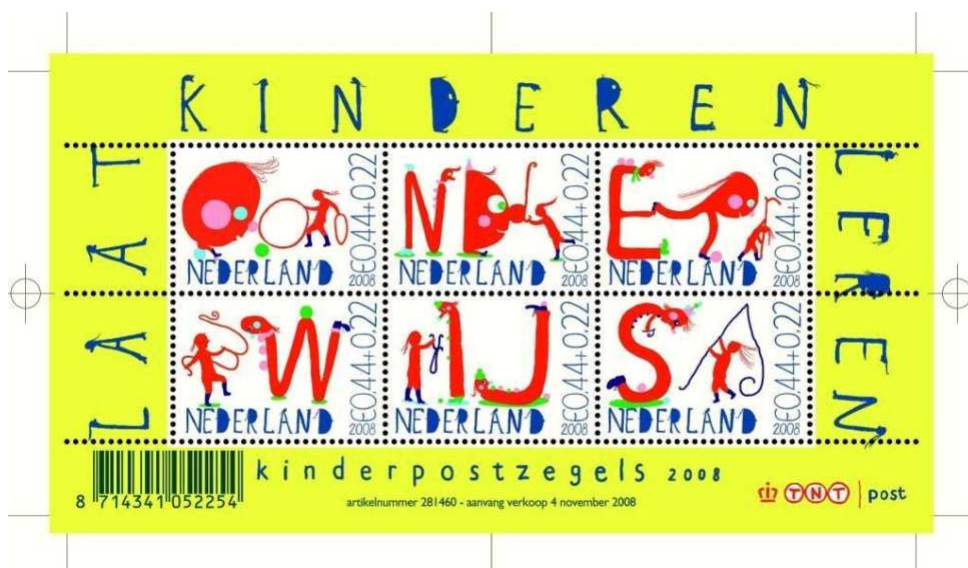
Lilian Visscher

Het thema van de Kinderpostzegelactie 2008 ('laat kinderen leren') en van de Raadsheer sluiten bij toeval naadloos op elkaar aan.

Hieronder alvast een voorproefje van de kinderpostzegels die velen van jullie begin november ongetwijfeld weer door de kinderen uit groep 7 en 8 overhandigd krijgen!

... door kinderen...

Kinderen leren zich inzetten voor kinderen die het minder goed hebben. Dat is wat een zekere meester Verheul uit Waarder 60 jaar geleden voor ogen had toen hij in 1948 de eerste Kinderpostzegelactie organiseerde. Al 60 jaar lang gaan kinderen van basisscholen langs de deur met kinderpostzegels en kaarten, en leren zich zo in te zetten voor andere kinderen die het minder goed hebben dan zij. Waarschijnlijk hebben veel Raadsheerbuurtbewoners zelf vroeger ook met kinderpostzegels gelopen.

... voor kinderen

Laat kinderen leren is een van de pijlers van het werk van Kinderpostzegels. Met het geld van de Kinderpostzegelactie worden vele projecten voor onderwijs en op school gefinancierd. Zoals scholen in arme wijken in Senegal, en anti-pestprogramma's op scholen in Nederland.

Onderwijs ook op de postzegels

Ook op de postzegels van dit jaar leren kinderen. In het ontwerp van Harriët van Reek, illustratrice van onder meer kinderboeken, spelen kinderen met de letters ONDERWIJS.

Wist je dat:

- ☺ ieder jaar meer dan 200.000 kinderen de straat opgaan om kinderpostzegels te verkopen?
- ☺ meer dan 70% van alle basisscholen meedoet met de kinderpostzegelactie?
- ☺ in 2006 1,3 miljoen kinderen in binnen- en buitenland geholpen werden door projecten van Kinderpostzegels?
- ☺ in het Museum voor Communicatie in Den Haag tot september 2009 de tentoonstelling "DingDong 60 jaar Kinderpostzegelactie" te zien is?
- ☺ je op www.kinderpostzegels.nl een historisch overzicht van alle kinderpostzegels vindt? Ook die uit jouw jaar staan er tussen!

Een aap die geen bananen eet

Volgorde van de
snaren op een gitaar:
E - a - d - g - b - e

Blauw

blijft blauw bij
base

De lakmoesproef.

Ketting-interview met Anne S. in de Van Oldenbarneveltstraat

1. Wanneer en waarom ben je in de Raadsherenbuurt komen wonen?

We woonden in een flat in Breda en deze woonruimte was na de geboorte van onze oudste zoon Timo te klein. Bovendien kon Gijs (m'n man) niet aarden in Breda en wilde hij dichterbij zijn werk in Den Haag wonen. Ik zocht ander werk. Eigenlijk wilde ik de Randstad niet in. Maar nadat we een aantal steden in de Randstad hadden bekeken vielen we beiden voor Leiden: niet te groot, universiteit, nabij zee en plassen, prettige sfeer. We hebben in meerdere wijken huizen bekeken, maar de Raadsherenbuurt sprong eruit. Redenen: aan de rand van Leiden, nabij een park met speeltuin, oudere woningen, kleine wijk. Sinds mei 2004 wonen we aan de Van Oldenbarneveltstraat. We voelden ons hier al snel thuis.

2. Wat is het mooiste originele detail in je huis?

Tja, ik kom niet verder dan de paneeldeuren, de trapleuningen en een klein beetje glas-in-lood. De verdere originele details zijn door voorgaande bewoners verwijderd. Het leukste vind ik de trekbel.

3. Wat is je favoriete buurtactiviteit?

Het buurtenkoor De Raadsvogels. Het is reuze gezellig en ontspannend om met buurtgenoten samen te zingen. En het hielp me bij het inburgeren in de Raadsherenbuurt.

4. Als je € 50.000 zou krijgen om de Raadsherenbuurt te verbeteren of te verfraaien, hoe zou jij dat dan doen?

€ 50.000,- is niet genoeg voor mijn grootste wens: geparkeerde auto's uit het straatbeeld m.b.v. een parkeergarage. Een ander en veel goedkoper idee: het afsluiten van de Van Oldenbarneveltstraat voor auto's vanuit en naar de Warmonderweg. Dat scheelt sluipverkeer van en naar de Johan de Wittstraat en levert een veiliger straat voor kinderen.

5. Hoe ga je naar je werk en hoelang doe je daarover?

Ik ga per fiets naar mijn werk en doe daar ongeveer 7 minuten over.

6. Wanneer en hoe heb je voor het laatst gebruik gemaakt van wat Leiden aan cultuur te bieden heeft?

De afgelopen tijd bezocht ik een kindertheatervoorstelling in het LAK-theater en in het openluchttheater, een cabaretvoorstelling in de schouwburg, Naturalis. Ik stond in december namens m'n werkgever op de Goede Doelenmarkt in de Hortus. Tenslotte zat ons gezin deze zomer in een rondvaartboot. Er is vast meer geweest, maar dat kan ik me nu even niet herinneren.

7. Welke krant lees je, op welk moment van de dag en hoelang doe je daarover?

Geen. Ik kom er, doordat de kinderen nog klein zijn, onvoldoende aan toe. Als ik een krant lees wil ik 'm ook goed lezen. Af en toe koop ik de NRC, de Volkskrant of een tijdschrift als VN of nemen we een proefabonnement.

8. Wat komt spontaan bij je op als je het thema ('Licht') van de volgende Raadsheer leest?

Van alles, in de volgende volgorde:

- Kerstmis en Sint Maarten: lichtjes binnen en buiten, verwachtingsvolle kinderen, hartelijke sfeer.
- Verlichting in huis: een lastig onderdeel van de inrichting van een huis.
- M'n kinderen, de zonnetjes in huis.

9. Welke vraag zou je jezelf hier willen stellen? En natuurlijk willen we ook je antwoord graag vernemen.

De vragen 5 en 7 mogen van mij vervangen worden door andere vragen. Ik ben niet zo geïnteresseerd in het antwoord dat buurtgenoten hierop geven. De vraag die ik mezelf stel is of ik suggesties kan geven voor andere vragen. En de suggesties zijn:

- *Welk boek, welke cd, welk recept wil je aanbevelen?*

Mijn antwoord: de cd met de Goldbergvariaties van Bach, uitgevoerd door Glenn Gould. En hipper werk: de cd The milk-eyed mender van Joanna Newsom.

- *Heb je een tip m.b.t. het onderhoud van huis of tuin?*

Mijn antwoord: na schilderwerk de verf van je handen verwijderen met babyoliedoekjes i.p.v. terpentijn; lukt prima en is veel beter voor je huid.

- *Heb je iets aan te bieden aan een buurtgenoot? (Iets wat je niet meer nodig hebt en wilt verkopen of weggeven).*

Mijn antwoord: een bolderkar, een Babymee (om een baby op de fiets in de maxicosy te kunnen vervoeren) en een video-8 camera met een accu die het enkel op het lichtnet doet.

10. *Wie mag de volgende vragenlijst beantwoorden en waarom heb je hem/haar gekozen?*

Onze overbuurman Jan Theeuwes. Hij heeft met zijn gezin het afgelopen jaar in Canada gewoond en het gezin is in augustus teruggekeerd naar hun huis in de Van Oldenbarneveltstraat. Ik ben benieuwd hoe hij de terugkeer in onze buurt ervaart, na een jaar in een andere omgeving te hebben doorgebracht.

Familieberichten

Door de online publicatie van de Raadsheer zijn namen in de familieberichten ook via zoekdiensten zoals Google te traceren. Niet iedereen is daar even blij mee.

Om privacyredenen worden daarom de familieberichten alleen nog in de gedrukte Raadsheer gepubliceerd.

Hebben wij een gebeurtenis gemist?

Wij houden ons altijd aanbevolen voor berichten over geboorte, overlijden, verhuize!

De redactie

Lefty loosy, righty tighty

Draairichting van schroeven en kranen:

Links los, rechts vast

Spring Ahead, Fall Back,

Zomer- en wintertijd:

in het **voor**jaar gaat de klok **voor**lopen,
in het **najaar** gaat de klok **na**lopen.

??????????

Ik zie, ik zie...

Dit keer een ander zoekplaatje dan gebruikelijk.

Welke Raadsheermannen hebben zich hier (niet geheel vrijwillig) in de strakke zweembroek gehesen?

Oplossing voor 30 november naar redactie@raadsheer.nl.

De oplossing van de vorige keer: de steunbalk onder het afdakje op Johan de Wittstraat 27. Hulde weer aan Janny van Nieuwkoop en Matthijs Hoogeveen!

??????????

Uw favoriete vrijwilliger in het zonnetje

Op de internationale Vrijwilligersdag op 7 december wordt de vijftiende Leidse Co Verhoogprijs uitgereikt. Deze prijs is een symbolisch erbetoon aan iedere Leidenaar die voor niets iets doet voor een ander.

Om te bepalen wie voor deze prijs in aanmerking komt, heeft de jury uw hulp nodig. Kent u iemand die de prijs verdient? Meld het aan de jury! Iedereen kan een persoon, groep of organisatie voordragen die actief is in Leiden.

Eerder ging de prijs onder andere naar vrijwilligers van bureau Slachtofferhulp, Theater Imperium, Tafeltje Dek Je, Werkvakantie Roemenië en Centrum Club 58.

Aanmelden kan tot 3 november a.s. op www.coverhoogprijs.nl.

Een uitgave van de **Vereniging Raadsherenbuurt, Leiden**

Kopij: inleveren, bij voorkeur per e-mail (zie *redactie-adres*)

- *Tekst in Word bijlage* (dus niet als mail-tekst), *zonder opmaak*.
- *Foto's en andere illustraties graag als aparte bijlage in de mail*.

Bezorging: Ward van Es, Siard & Idse Kuipers

Oplage: 325 exemplaren

Redactie

- Mirjam Jochems en *redactie-adres:*
Fagelstraat 51, tel. 515 2592
redactie@raadsherenbuurt.nl
- Judith de Jong *illustratie voorplaat*
Johan de Wittstraat 22, tel.: 515 3947
- Erik Hansen *lay-out*
Fagelstraat 24, tel. 515 6093
- Jeroen Hiemstra *Fotografie* (tenzij anders vermeld)
Fagelstraat 15, tel. 512 1213
- Janny van Nieuwkoop Van Oldenbarneveltstraat 28,
tel. 5172176
- Els Roelofs Fagelstraat 28, tel. 517 6545
- Ton Staphorst Johan de Wittstraat 52, tel. 517 0264
- Lilian Visscher Warmonderweg 27, tel. 565 1551

Bestuur

- ❖ Jurgen van der Velden *voorzitter*
Van Slingelandtlaan 9, tel. 515 0205
- ❖ Alex Beek *penningmeester*
Van Ledenberchstraat 10, tel. 515 4700
- ❖ Eric Hazenbos *secretaris*
Fagelstraat 17, tel. 301 5587
bestuur@raadsherenbuurt.nl
- ❖ Minke Holleman *webmaster*
Fagelstraat 38, tel. 517 2930
webmaster@raadsherenbuurt.nl
- ❖ Wouter van den Berg Warmonderweg 7, tel. 3012664
- ❖ Erwin Duurland Johan de Wittstraat 45, tel 301 4502
- ❖ Janneke van Etten Johan de Wittstraat 54, tel. 301 4701
- ❖ Nico van Hemert Rijnsburgerweg 149, tel. 512 0584
- ❖ Alexander Tilli Warmonderweg 17, tel 517 0184

Website

- Minke Holleman www.raadsherenbuurt.nl
webmaster: zie bestuur

Minibuurtgids

- *Familieberichten:*
a.u.b. doorgeven aan Alex Beek, *penningmeester* van de wijkvereniging, en/of aan de *redactie* van »De RAADSHEER« (zie hiernaast)
- *Diefstal, inbraak, ouderenhulp, informatie over onderhoud en huis verbouwen, uitwisseling van gereedschap:*
Rob Grootenhuis,
Fagelstraat 14, tel. 515 4769
- *Gevonden voorwerpen:*
Rita DeCoursey,
Fagelstraat 39, tel. 515 5886
- *Buurtarchief:*
Regionaal Archief,
Boisotkade 2a, Leiden
- *Vereniging Binnerterrein OWHJ Raadsherenbuurt:*
Ad Littel, *secretaris*
Van Oldenbarneveltstraat 35,
tel. 515 3475
- *Vereniging Vrienden van de Leidse Hout:*
Hanneke Mooij, *secretaris*
Joh. de Wittstraat 11, tel 565 2612
- *Stichting Leidse Hout Monumentwaardig*
Marina van der Horst, *voorzitter*
Van Slingelandtlaan 1
Tel 517 0506
- *Werkgroep Leidse Hout Theater:*
George van Eijk, *voorzitter*
Joh. de Wittstraat 30, tel. 515 7420
- *Buurtenkoor »De Raadsvogels«*
Rianne Boonstra,
Fagelstraat 16, tel. 515 7135
- *Leeskring »De Raadsheer«*
Rita DeCoursey,
Fagelstraat 39, tel. 515 5886

Adverteren in de buurtkrant?

Wilt u met uw bedrijf adverteren in de buurtkrant, neem dan contact op met Erwin Duurland en bespreek met hem de mogelijkheden!

eduurland@gmail.com